

IV MONITORING RADA REGULATORNIH TELA, DRŽAVNIH ORGANA I KOLEKTIVNIH ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

REGULATORNA TELA

1. *Republička radiodifuzna agencija (RRA)*

1.1. Aktivnostima Republičke radiodifuzne agencije bavili smo se i u delu ovog izveštaja koji se odnosi na implementaciju Zakona o radiodifuziji.

1.2. Savet RRA okončao je postupak za dodelu jedne regionalne dozvole za televiziju, za područje Zaječara, Negotina i Žagubice, dve regionalne dozvole za radio u Beogradu, kao i tri lokalne dozvole za televiziju – u Negotinu, Kruševcu i na Partizanskim vodama, i sedam lokalnih dozvola za radio – u Lazarevcu, Jagodini, Ražnju, Smederevskoj Palanci, Kostolcu, Sremskim Karlovcima i Kuli. RRA je objavila listu lica kojima je za pomenuta područja izdata dozvola 11. marta 2013. godine. Dozvola se, shodno Zakonu o radiodifuziji, izdaje na period od 8 godina. Među onima koji su dobili dozvolu za emitovanje, nalazi se i emiter TV Čajetina, čiji je osnivač, kako se navodi u listi lica kojima je izdata dozvola za emitovanje programa objavljenoj na Internet prezentaciji RRA, Kulturno-sportski centar Čajetina, koji je dobio dozvolu za emitovanje televizijskog programa na lokalnom području (Radiodifuzna oblast L 104 – Partizanske vode).

Odluka RRA da dodeli dozvolu Kulturno-sportskom centru Čajetina, već na prvi pogled, krajnje je problematična. Prvo, iz same liste lica kojima je izdata dozvola za emitovanje programa objavljenoj na Internet prezentaciji RRA, ne vidi se pravna forma osnivača ovog medija - Kulturno-sportskog centra Čajetina. Na Internet prezentaciji opštine Čajetina, Kulturno-sportski centar Čajetina nabraja se među opštinskim javnim preduzećima. U registru privrednih društava Agencije za privredne registre Srbije, međutim, ne postoji registrovano javno preduzeće pod tim imenom. U istom registru, međutim, postoji Javno informativno preduzeće RTV Čajetina, za koje se navodi da je u likvidaciji. Ako pretpostavimo da je Kulturno-sportski centar Čajetina ustanova, po svemu sudeći, radi se o javnoj ustanovi čiji je osnivač lokalna samouprava. Podsetimo, Zakonom o javnom informisanju predviđeno je da osnivači javnog glasila ne mogu biti, ni posredno ni neposredno, država i teritorijalna autonomija, kao ni ustanova, preduzeće i drugo pravno lice koje je u pretežnom delu u

državnoj svojini ili koje se u celini ili pretežnim delom finansira iz javnih prihoda, osim, ukoliko je to predviđeno posebnim zakonom kojim se uređuje oblast radiodifuzije. Sama činjenica da je ustanova koja je u državnoj svojini osnovala medij, već je, dakle, u suprotnosti sa zakonom. Čak i ako bi se pozvali na Zakon o lokalnoj samoupravi, shodno kojem se opština stara o javnom informisanju od lokalnog značaja i obezbeđuje uslove za javno informisanje na srpskom jeziku i jeziku nacionalnih manjina koji se koriste na teritoriji opštine, te osniva televizijske i radio-stanice radi izveštavanja na jeziku nacionalnih manjina koji je u opštini u službenoj upotrebi, kao i radi izveštavanja na jeziku nacionalnih manjina koji nije u službenoj upotrebi, kada takvo izveštavanje predstavlja dostignuti nivo manjinskih prava, postavlja se pitanje izveštavanja na jeziku koje nacionalne manjine bi u opštini Čajetina moglo predstavljati dostignuti nivo manjinskih prava. Naime, po rezultatima popisa iz 2011. godine, stanovništvo Čajetine je etnički veoma homogeno sa oko 98% Srba. Pored Srba, u Čajetini žive 2 Bošnjaka, 2 Bunjevca, 6 Goranaca, 5 Jugoslovena, 6 Mađara, 7 Makedonaca, 1 Rom, 1 Rus, 1 Slovak, 1 Slovenac, 13 Hrvata i 36 Crnogoraca. Postavlja se pitanje u odnosu na koju od ovih nacionalnih manjina bi televizijsko izveštavanje u Čajetini moglo predstavljati dostignuti nivo manjinskih prava. Istovremeno, i Strategija i Nacrt zakona o javnom informisanju i medijima čvrsto stoje na stanovištu da će se država povući iz medijskog vlasništva. Postavlja se pitanje kojim se strateškim razlogom RRA rukovodila da izda dozvolu televiziji u državnom vlasništvu u Čajetini. Takođe, nejasno je na koji način je Kulturno-sportski centar Čajetina, odnosno njegov osnivač – opština Čajetina, dokazala svoj potencijal da realizuje program sa kojim je konkurisala, ako se ima u vidu da je javno preduzeće istog osnivača, RTV Čajetina, u postupku likvidacije.

2. *Republička agencija za elektronske komunikacije (Ratel)*

Republička agencija za elektronske komunikacije je krajem marta saopštila da je, u skladu sa odredbama članova 19. i 20. Zakona o kinematografiji, uplatila iznos od 40.484.363,72 dinara na poseban račun Filmskog centra Srbije. Ta sredstva su namenjena podsticanju domaće kinematografije, a uplaćeni iznos predstavlja 10% prihoda koje je Republička agencija za elektronske komunikacije (RATEL) ostvarila u periodu od 3. jula do 31. decembra 2012. godine, na način propisan odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama.

Republička agencija za elektronske komunikacije je uplatom preko 300.000 evra Filmskom centru Srbije ispunila svoju zakonsku obavezu koja je nametnuta spornim Zakonom o kinematografiji tokom 2012. godine. Naime, ovaj zakon u članu 19. predviđa obavezu uplate dela prihoda RRA,

RATEL-a i RTS-a Filmskom centru Srbije. Ove odredbe su sporne, jer su u suprotnosti sa načinom raspodele sredstava, koja po osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama i Zakona o radiodifuziji, ubiraju nezavisna regulatorna tela. Time je, kao mnogo puta do sada, urušeno načelo jedinstva pravnog poretka, a nezavisna regulatorna tela su stavljena u veoma nepovoljnu poziciju. U prilog tome treba napomenuti opservaciju iz Izveštaja Evropske komisije o napretku Srbije iz 2012. godine, gde se navodi da je „usvajanjem Zakona o kinematografiji, koji predviđa usmeravanje 10% od prihoda RATEL-a na račune koji služe razvoju kinematografije, ograničena finansijska samostalnost ovog regulatornog tela“. Takođe, ni u vreme usvajanja, a ni sada, skoro godinu dana kasnije, nije jasna relacija između razvoja domaće kinematografije sa jedne i prihoda koje od operatora elektronskih komunikacija i emitera ubiraju nezavisna regulatorna tela. Ovakvim opredeljenjem se teret razvoja kinematografije prebacuje na telekomunikacione operatore, a direktno se krši i odredba Zakona o elektronskim komunikacijama, koja predviđa da se kompletan suficit Ratela usmerava na razvoj oblasti elektronskih komunikacija i informacionog društva. Tako imamo paradoksalnu situaciju da se Srbija oslanja na stranu pomoć i kredite kako bi sprovela digitalizaciju televizijskog emitovanja, a sredstva koja bi po sopstvenim zakonima mogla i morala da iskoristi za tu namenu, preusmerava za razvoj kinematografije.

3. Savet za štampu

Izmenama i dopunama Statuta Saveta za štampu uvedeno je nekoliko novina koje daju na značaju samoregulaciji u oblasti štampanih, ali i drugih medija koji prihvate nadležnost ovog tela. Pre svega, predviđena je mogućnost da Savetu za štampu pristupe i on-line mediji, kao i novinske agencije. Da bi on-line mediji postali članovi Saveta za štampu, neophodno je da, pored opštih uslova, ispune dva dodatna, i to: da imaju impresum, i da imaju redakciju od najmanje tri člana i odgovornog urednika. Uvedeno je i ovlašćenje Komisije za žalbe Saveta za štampu da se ubuduće izjašnjava o navodnim povredama Kodeksa novinara koje potiču i od medija koji nisu prihvatili nadležnost Saveta. U takvim situacijama, izdavaće mišljenje koje za takve medije neće biti obavezujuće, ali će biti javno saopšteno.

Svrha samoregulacije je u obezbeđivanju mehanizma koji će delotvorno promovisati poštovanje najviših etičkih i profesionalnih standarda novinarstva. Izmenama Statuta Saveta za štampu, proširene su nadležnosti ovog samoregulatornog tela. Dobrovoljni karakter članstva u Savetu za štampu, još uvek je temeljni princip, ali novouvedena nadležnost Komisije za žalbe da objavljuje

mišljenja o povredama Kodeksa novinara i medija čiji izdavači nisu članovi tog tela, itekako je značajna novina koja bi mogla doprineti rastu uticaja Saveta. Tokom javne rasprave o Nacrtu zakona o javnom informisanju i medijima, Koalicija koju čine medijska i novinarska udruženja, predložila je da jedan od kriterijuma za odlučivanje prilikom dodele sredstava putem projektnog finansiranja bude i poštovanje profesionalnih i etičkih standarda, a koje se naročito ogleda u prihvatanju nadležnosti samoregulatornih tela, odnosno poštovanju odluka nezavisnog regulatora, u slučaju elektronskih medija. Iako još nije izvesno da će predlog biti uvažen, čini se da i sam Savet za štampu, ne čekajući da zakonodavac prepozna značaj tog tela, izmenama Statuta otvara sebi prostor da značajnije utiče na unapređenje medijske scene.

DRŽAVNI ORGANI

4. *Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti*

Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti je u redovnom godišnjem izveštaju istakao da su pravo na pristup informacijama od javnog značaja u 2012. godini najviše koristili građani kao pojedinci, udruženja građana, novinari i predstavnici medija, sindikalne organizacije, predstavnici političkih stranaka, organi vlasti, advokati, privrednici i drugi. Na trećem mestu po ostvarivanju ovog prava su se našli novinari i mediji, što ukazuje na činjenicu da je u pitanju korisno sredstvo za saznavanje informacija. Sa druge strane, zanimljiva je i struktura informacija koje su zahtevane u 2012. godini. Najviše su zahtevane informacije u vezi sa nepostupanjem ili postupanjem organa u vršenju vlasti, potom o raspolaganjima javnim sredstvima, o predmetima iz rada tužilaštva i sudova, o javnim nabavkama, o radu službi bezbednosti i unutrašnjih poslova itd. Evidentno je da dominiraju informacije koje se odnose na rad i postupanje državnih organa i trošenje budžetskih sredstava, što ukazuje na bolju informisanost i verziranost građana i drugih tražilaca informacije o pravu na pristup informacijama od javnog značaja.

Poverenik konstatuje da je povećan broj odbijanja zahteva za pristup informacijama od javnog značaja (pozivanjem na zloupotrebu prava, ili pozivanjem na tajnost dokumenta koji se traži). Neki organi javne vlasti, u smislu Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, kako Poverenik navodi u izveštaju, čak su i negirali da se Zakon uopšte ima primenjivati na njih. Poverenik tu posebno apostrofira telekomunikacionog operatora Telekom Srbija. U izveštaju se

takođe navodi da određeni organi i organizacije nisu otklonile uočene nedostatke ni po donošenju obavezujućih rešenja. Ovo je posebno bilo uočeno u situacijama u kojima su tražioci pokušavali da dođu do informacija o javnim nabavkama velike vrednosti. Za medije je posebno interesantan slučaj Telekoma koji je odbio da dostavi informacije o sredstvima utrošenim za oglašavanje na elektronskim i u štampanim medijima u periodu od 2006 - 2010, kao i zahtev usmeren ka RTS-u, koji je odbio da Savetu za borbu protiv korupcije dostavi dokumente u vezi sa sprovođenjem procedure za izbor programa nezavisnih produkcija. Po Povereniku, ovo ukazuje na trend u kome, s jedne strane, državni organi polako počinju da uvažavaju obaveze koje imaju u skladu sa Zakonom o pristupu informacijama od javnog značaja, dok su kršenja ovog Zakona od strane javnih preduzeća i drugih korisnika javnih sredstava, kao što je to slučaj npr. sa RTS-om, sve učestalija. Što se tiče dela nadležnosti Poverenika koji se odnosi na zaštitu podataka o ličnosti, u izveštaju se ukazuje da je neophodno doneti podzakonske akte za implementaciju Zakona u ovoj oblasti. Takođe, navodi se da mnogi propisi nisu usklađeni sa ustavnim garancijama vezanim za zaštitu podataka o ličnosti. Posebno su apostrofirani Zakon o elektronskim komunikacijama, Zakon o Vojnoj obaveštajnoj Agenciji i Vojnoj bezbednosnoj Agenciji, ali i Zakonik o krivičnom postupku. Primedbe Poverenika odnose se na posebne mere pristupa podacima, naročito u pogledu zakonitog presretanja komunikacije i zadržavanja podataka, a u kontekstu potrebe da se ovakve mere isključivo odobravaju sudskom odlukom. Poverenik je naglasio da se u praksi ove ustavne garancije kontinuirano krše i da je neophodno izmeniti propise koji omogućuju pristup zadržanim podacima bez sudske odluke. Ovo pitanje je jako značajno i za medije, jer nekontrolisan i neograničen pristup zadržanim podacima i sadržaju komunikacije, kompromituje pravo novinara da štite svoje izvore. Poverenik je u okviru svoje nadležnosti izvršio nadzor nad radom operatora mobilne telefonije u pogledu pristupa zadržanim podacima i konstatovao da se načinom na koji se tim podacima pristupa i njihovom obradom, značajno zadire u privatnost građana. Poverenik takođe ukazuje i na neophodnost što skorijeg usvajanja Zakona o zaštiti uzbunjivača, koji bi pružio zaštitu licima koja su spremna da obelodane podatke koji ukazuju na korupciju.

Slučaj Telekoma koji Poverenik apostrofira u izveštaju, posebno je interesantan, jer ovo akcionarsko društvo spori da se na njega odnosi Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja. U Telekomu tvrde da im nijednim propisom nije povereno vršenje javnih ovlašćenja, da nikada nisu bili finansirani iz budžeta, da ih inicijalno nije osnovala država, već javno preduzeće PTT Srbija, a da su nakon privatizacije 1997. godine, bili i u većinskom stranom vlasništvu (italijanske telekomunikacione kompanije STET i grčke telekomunikacione kompanije OTE), te da je Republika

Srbija tek naknadnom kupovinom akcija od STET-a i OTE-a stekla natpolovični vlasnički udeo. Takođe, Telekom ukazuje da, kao telekomunikacioni operator, i to posebno kao operator sa značajnom tržišnom snagom u smislu propisa o elektronskim komunikacijama i odluka sektorskog regulatora Ratela, ima precizno utvrđene obaveze obelodanjivanja određenih podataka, te da svaki dodatni nalog Poverenika, u njihovom slučaju, narušava načelo ravnopravnosti uslova poslovanja, odnosno dovodi Telekom u podređen položaj u odnosu na druge telekomunikacione operatore, njihove konkurente. Nesporno je da u uslovima visokokoncentrisanog tržišta sa malim brojem mobilnih i fiksnih operatora govornih (telefonskih) usluga, informacije koje se od Telekoma traže mogu biti komercijalno osetljive. S druge strane, Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja predviđa da pravo na pristup informacijama može biti ograničeno ukoliko bi se njegovim ostvarivanjem bitno umanjila sposobnost države da upravlja ekonomskim procesima u zemlji, ili bitno otežalo ostvarenje opravdanih ekonomskih interesa. Poverenik je, međutim, ovo ograničenje tumačio vrlo restriktivno. Takođe, Telekom, ali i drugi koji bi mogli da se nađu u sličnom položaju, nemaju delotvorno i efikasno sredstvo kojim bi mogli da traže sudsko preispitivanje odluka Poverenika, tako da se čini da je ovaj problem u primeni Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja sistemski, odnosno da ga nije lako otpisati kao tek jedan kuriozitet. Problematikom pristupa zadržanim podacima bez sudske odluke često smo se bavili u našim izveštajima. Podsećamo, podaci koje su telekomunikacioni operatori dužni da zadrže omogućuju da se utvrdi izvor i odredište komunikacije (ko je zvao i koga je zvao), početak, trajanje i završetak komunikacije (kada je zvao, koliko je poziv trajao i kada je završen), vrsta komunikacije (da li je u pitanju bio telefonski poziv, ili neki drugi vid komunikacije), da se identifikuje korisnička oprema sa koje se komuniciralo, ali i da se utvrdi lokacija korisnika tokom komunikacije, ako se komuniciralo mobilnom opremom. Apsolutno je nesporno da važeći propisi i praksa u ovoj oblasti ne pružaju dovoljne garancije poštovanja poverljivosti novinarskih izvora informacija.

5. Agencija za borbu protiv korupcije

U godišnjem izveštaju o radu, Agencija za borbu protiv korupcije ukazala je na brojne aktivnosti u kojima su učestvovali i predstavnici medija. Agencija prepoznaje značaj koji u promovisanju borbe protiv korupcije imaju mediji, tako da se izveštaj u dobroj meri poziva i na implementaciju zajedničkih projekata koji su doprineli podizanju svesti o problemu korupcije. U tom smislu su apostrofirane i aktivnosti agencije u edukaciji, naročito za predstavnike lokalnih medija. Između ostalog su naglašena i partnerstva sa novinarima i novinarskim udruženjima (poput NUNS-a) ali i sa

udruženjima elektronskih medija (poput ANEM-a). Kao primer, navedena je saradnja ANEM-a i Agencije za borbu protiv korupcije na implementaciji projekta „Ilustrovani rečnik korupcije“. Sa druge strane, ukazano je da se o problemima i događajima sa kojima se kao društvo susrećemo, javna debata vodi u uslovima u kojima informacije o vlasničkoj strukturi medija nisu dostupne. Izražena je i „fragmentacija medija prema stavovima koje zagovaraju, a koji su prilagođeni interesima njihovih faktičkih vlasnika i koji se prelamaju kroz selekciju, vrstu i kvalitet informacija koje će mediji da saopšte građanima. Istovremeno se interesi ovih subjekata reflektuju i u suptilnoj formi uticaja kroz prodaju oglasnog prostora u medijima, koji predstavlja nemali udeo u finansiranju njihovog rada“. U izveštaju se tvrdi da Agencija za borbu protiv korupcije iz ovih razloga teško dolazi do prostora u medijima, pa samim tim i načina da prezentuje svoje aktivnosti i rizike sa kojima se u vezi sa korupcijom kao društvo susrećemo.

Jačanje saradnje medija, novinarskih i medijskih udruženja sa Agencijom za borbu protiv korupcije, svakako je za pohvalu. Čini se, međutim, da Agencija i dalje ne razume u potpunosti prirodu problema sa kojima se medijska scena susreće. Tako, i dalje je primetna fascinacija netransparentnim medijskim vlasništvom, dok se uticaj koji se na medije ostvaruje kroz prodaju (valjda kupovinu) oglasnog prostora u njima, predstavlja kao „suptilan“. Nažalost, niti bi transparentnije medijsko vlasništvo, samo po sebi, sprečilo da se stavovi koje vlasnici medija zagovaraju prelamaju kroz selekciju, vrstu i kvalitet informacija koje mediji saopštavaju građanima, niti je uticaj koji se na medije ostvaruje kroz kupovinu oglasnog prostora u njima, suptilan. Takođe, izgleda da Agencija prepoznaje značaj prihoda od prodaje oglasa za finansiranje medija, iako je on zbog dugotrajne ekonomske krize sve manji, a zanemaruje jačanje uticaja države na selekciju, vrstu i kvalitet informacija, koji se ostvaruje kroz budžetsko finansiranje, koje je pri svemu još i krajnje netransparentno.

6.   *Zaštitnik građana*

U opštem pregledu stanja građanskih sloboda, u godišnjem izveštaju o radu, Zaštitnik građana upozorava na štetan trend snižavanja suštinske slobode štampe, kroz uticaj netransparentnih vlasnika i političko-partijskih interesa. Taj trend se naročito ogleda kroz: tabloidizaciju, „curenje“ osetljivih informacija iz državnih organa u pojedine medije, kršenje pretpostavke nevinosti, stvaranje hajkačke atmosfere, manipulaciju naslovima, selektivno prenošenje izjava i činjenica sa prikrivenim, ali prepoznatljivim ciljem političke diskreditacije ili promocije. To za posledicu ima i

snižavanje kvaliteta ostvarivanja prava građana na istinito, potpuno i blagovremeno informisanje, dok se istovremeno narušava integritet, dostojanstvo, pa i materijalna osnova novinarske profesije. Zaštitnik građana takođe naglašava neophodnost donošenja zakona koji će urediti položaj lica koja su spremna da odaju informacije od značaja za otkrivanje korupcije, tzv. „uzbunjivača“. U delu izveštaja koji se odnosi na rad državnih organa, regulatornih tela i organizacija u oblasti informisanja i elektronskih komunikacija, Zaštitnik građana je ukazao na to da se veliki broj pritužbi građana odnosi na rad kablovskih operatora, na ponašanje emitera, ali i na rad regulatornih tela, Republičke agencija za elektronske komunikacije i Republičke radiodifuzne agencije. Posebno je apostrofirana Republička agencija za elektronske komunikacije, kao regulatorno telo na čiji rad je usmereno najviše pritužbi, ali je takođe i istaknuto da ovo telo blagovremeno odgovara na zahteve građana i dostavlja podatke koji su od njega zahtevani. U preporukama, naglašeno je da bi Republička agencija za elektronske komunikacije morala da donese opšti akt u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama kojim će se propisati koje vrste radio - stanica se koriste pod režimom opšteg ovlašćenja, odnosno koje konkretne vrste radio - stanica nisu pod režimom dozvola.

Interesantna je statistika pritužbi koje se podnose Zaštitniku, a koja ukazuje da se od ukupno 963 povrede građanskih i političkih prava na koje su se pritužbe odnosile, samo 4, ili 0,42% povreda odnosilo na pravo na slobodu mišljenja i izražavanja. Ovo nužno ukazuje na postojanje velike sive brojke povreda ovog prava koje se Zaštitniku građana ne prijavljuju. Takođe, i u izveštaju Zaštitnika građana, insistira se na netransparentnosti medijskog vlasništva. Nešto o takvoj percepciji napisali smo u delu ovog izveštaja koji se odnosi na rad Agencije za borbu protiv korupcije. Ovde ćemo dodati samo sledeće – ako zanemarimo član 41. stav 3. Zakona o radiodifuziji, ne postoje nikakvi specifično medijski propisi koji bi transparentnost vlasništva u medijskoj sferi drugačije regulisali nego u bilo kojoj drugoj industriji ili delatnosti. Naprotiv, medijskim propisima je čak predviđeno da pravno lice u kome su osnivači strana pravna lica registrovana u zemljama u kojima prema unutrašnjim propisima tih zemalja nije dozvoljeno ili nije moguće utvrditi poreklo osnivačkog kapitala, ne mogu učestvovati na javnom konkursu za dozvolu za emitovanje programa. Takođe, elektronski mediji dužni su da prethodno prijave svom sektorskom regulatoru svaku promenu vlasničke strukture, čak i najmanju. Ovakve odredbe u drugim industrijama ili delatnostima, po pravilu, ne postoje. Eventualno sporni član 49. stav 3. Zakona o radiodifuziji predviđa da strano fizičko ili pravno lice može učestvovati u osnivačkom kapitalu imaoca dozvole za emitovanje programa najviše do 49% ukupnog kapitala. Ovom odredbom strani vlasnici medija prinuđeni su da kreiraju komplikovane korporativne strukture, koje podrazumevaju osnivanje domaćih kompanija

čija je jedina svrha da faktički drže najmanje 51% vlasništva u kapitalu imaoca dozvole za emitovanje programa. Ovo, moguće, donekle otežava praćenje medijskog vlasništva, ali ga ne onemogućava. Zato se čini da je ključni problem u Srbiji što zapravo ne postoji konsenzus o tome šta bi transparentnost medijskog vlasništva trebalo da predstavlja i koji nivo transparentnosti je onaj kome Srbija teži. U odsustvu konsenzusa o ova dva pitanja, potenciranje na netransparentnosti medijskog vlasništva preti da postane opšte mesto lišeno značenja.